PIERWSZA ŁAWKA · SPRAWDZIAN Z LEKTURY · JĘZYK POLSKI · KL. 7–8

„Bolesław Leśmian – wiersze” – sprawdzian z lektury

Sprawdzian z czterech wierszy Bolesława Leśmiana: „Dusiołek”, „Przyśpiew”, „Topielec” i „Dziewczyna” – chłop Bajdała i zmora z rowu, letnie południe na wsi, wędrowiec pochłonięty przez zieleń i bracia bijący w mur. Kartkówki, sprawdziany A i B z fragmentami, zadania w formule egzaminu ósmoklasisty i karta lektury.

Karta	Temat	Zadania
1	**Bolesław Leśmian – wiersze – najważniejsze informacje** Bolesław Leśmian · przypomnienie przed sprawdzianem	2 zad. 8 pkt
2	**Kartkówka z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze” – grupa A** 10 minut · 10 pkt	6 zad. 10 pkt
3	**Kartkówka z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze” – grupa B** 10 minut · 10 pkt	6 zad. 10 pkt
4	**Sprawdzian z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze” – grupa A** 40–45 minut · 25 pkt	9 zad. 25 pkt
5	**Sprawdzian z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze” – grupa B** 40–45 minut · 25 pkt	9 zad. 25 pkt
6	**„Bolesław Leśmian – wiersze” – zadania egzaminacyjne i twórcze** W formule egzaminu ósmoklasisty · na lekcję lub do domu	4 zad. 28 pkt

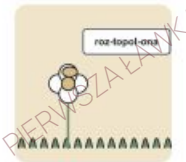
Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 porządkuje wiedzę o poecie i czterech wierszach: najważniejsze informacje, plan wydarzeń „Dusiołka” i postacie.
- Karty 2 i 3 to kartkówki (grupa A i B, około 10 minut) ze znajomości treści.
- Karty 4 i 5 to równoległe sprawdziany (grupa A i B, 40–45 minut): te same typy zadań i ta sama punktacja.
- Karta 6 zawiera zadania w formule egzaminu ósmoklasisty i zadania twórcze.
- Na końcu jest klucz odpowiedzi. Osobny plik „Powtórka” to karta lektury do nauki w domu.

Utwór w skrócie

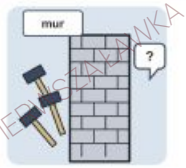
„Dusiołek” – drzemka pod lasem

„Przyśpiew” – letnie południe

„Topielec” – w zieleni

„Dziewczyna” – mur

Materiał oryginalny. Wybrane wiersze Bolesława Leśmiana – lektura obowiązkowa kl. VII–VIII (podstawa 2017 w brzmieniu z 2024 r.); tu: „Dusiołek”, „Przyśpiew”, „Topielec”, „Dziewczyna”. Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Bolesław Leśmian – wiersze – najważniejsze informacje

KARTA 1/6

Bolesław Leśmian · przypomnienie przed sprawdzianem

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Autor:** Bolesław Leśmian (1877? – 1937; data urodzenia jest sporna), poeta, z zawodu notariusz w Hrubieszowie i Zamościu, od 1933 r. członek Polskiej Akademii Literatury.
- **Utwory na sprawdzianie:** „Dusiołek", „Przyśpiew", „Topielec" (tom „Łąka", 1920) i „Dziewczyna" (tom „Napój cienisty", 1936).
- **Ballada:** łączy cechy epiki (fabuła, narrator), liryki (wiersz, nastrój) i dramatu (wypowiedzi bohaterów); świat fantastyczny. Balladami są „Dusiołek" i „Dziewczyna".
- **Neologizm:** wyraz nowo utworzony, którego nie ma w słowniku, np. „roztopolona", „bezświat", „bezbrzask". Nowe słowa Leśmiana nazywa się leśmianizmami.
- **Symbol:** obraz o wielu ukrytych znaczeniach, np. mur w „Dziewczynie".

Zadania

1 **Ponumeruj wydarzenia we właściwej kolejności (1–8).** ___ / 3 pkt

_____ Bajdała pozbywa się zmory i budzi się.

_____ Stwór siada śpiącemu na piersi i go dusi.

_____ Chłop ziewa, spluwa i zasypia.

_____ Bajdała ma pretensje do szkapy i do wołu.

_____ Bajdała idzie po świecie razem ze swoimi zwierzętami.

_____ Bajdała pyta Boga, po co stworzył Dusiołka.

_____ Z rowu wyłazi Dusiołek.

_____ Bajdała postanawia przespać upał pod lasem.

2 **Połącz postać z wiersza z informacją o niej. Wpisz literę.** ___ / 5 pkt

1. Bajdała	a) paskudny stwór, który dusi śpiącego
2. Dusiołek	b) wabi, nęci i kusi wędrowca
3. wędrowiec	c) ginie na leśnej polanie, pochłonięty przez zieleń
4. demon zieleni	d) słyszą za murem głos i próbują mur skruszyć
5. bracia	e) chłop z „Dusiołka", który śpi w upale pod lasem

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

Kartkówka z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa A

KARTA 2/6

10 minut · 10 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

1 **Z kim wędruje po świecie Bajdała?** ___ / 1 pkt

A. z psem i kotem
B. z żoną i dziećmi
C. ze szkapą i wołem
D. z kozą i krową

2 **Do czego narrator porównuje Dusiołka, który siadł Bajdale na piersi?** ___ / 1 pkt

A. do kruka na snopie
B. do wrony na płocie
C. do sowy na gałęzi
D. do kota na piecu

3 **Co robi chudy pies w trzeciej strofie „Przyśpiewu"?** ___ / 1 pkt

A. szczeka na konia
B. goni wróble
C. pije wodę ze stawu
D. śpi z łbem na łapie

4 **Kiedy demon zieleni ogarnął wędrowca w „Topielcu"?** ___ / 1 pkt

A. gdy wędrowiec spał na łące
B. gdy wędrowiec przystanął w drodze pod drzewem
C. gdy wędrowiec siedział na kamieniu
D. gdy wędrowiec pił wodę z potoku

5 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 4 pkt

1. Bajdała chciał przespać upał.	**P**	**F**
2. Narrator wie dokładnie, co się śniło Bajdale.	**P**	**F**
3. W „Przyśpiewie" koń przymyka oczy w cieniu brzóz.	**P**	**F**
4. Bajdała obudził się, bo kopnęła go szkapa.	**P**	**F**

6 **Wyjaśnij, dlaczego narrator „Dusiołka" mówi: „Milcz, gębo nieposłuszna, bo dziewki wyłają!". Napisz jedno zdanie.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa A

KARTA 4/6

40–45 minut · 25 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 25 pkt

1 **Jaką postać z wierzeń ludowych przypomina Dusiołek?** ___ / 1 pkt

A. zmorę, która dusi śpiących
B. utopca z jeziora
C. krasnoludka z lasu
D. smoka z jaskini

2 **Jakim środkiem stylistycznym są wersy „Spoza lasu szumi las, / Spoza czasu szemrze czas" z „Przyśpiewu"?** ___ / 1 pkt

A. archaizmem **B.** zdrobnieniem **C.** powtórzeniem **D.** apostrofą

3 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 4 pkt

1. Wędrowiec z „Topielca" biegł „wybrzeżami coraz innych światów".	P	F
2. „Topielec" jest podzielony na strofy.	P	F
3. W ostatnim wersie „Topielca" jest porównanie.	P	F
4. Na końcu „Topielca" wędrowiec wraca z lasu.	P	F

4 **Połącz wiersz z postacią, która w nim występuje. Wpisz literę.** ___ / 4 pkt

1. „Dusiołek"
2. „Przyśpiew"
3. „Topielec"
4. „Dziewczyna"

a) bracia z młotami
b) Bajdała
c) wędrowiec na leśnej polanie
d) pszczoła myjąca się w słońcu

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

5 **Wskaż dwie cechy Bajdały. Każdą z nich zilustruj przykładem z wiersza.** ___ / 4 pkt

6 **Wyjaśnij, co oznaczają słowa „bo nigdy dość się nie umiera” w „Dziewczynie”.** ___ / 2 pkt

7 **Przeczytaj wersy z „Przyśpiewu”: „Ziele w jarze, ziele! / Skąd twoje wesele?”. Wyjaśnij, o co pyta mówiący. Co to mówi o jego postawie wobec przyrody?** ___ / 3 pkt

8 **Wyjaśnij, jak narrator „Dusiołka” ocenia wygląd stwora. Odwołaj się do wtrącenia „(Że też taki żyć raczy!)”.** ___ / 3 pkt

9 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Bolesław Leśmian, „Topielec” – początek

W zwiewnych nurtach kostrzewy, na leśnej polanie,
Gdzie się las upodobnia łące niespodzianie,
Leżą zwłoki wędrowca, zbędne sobie zwłoki.
Przewędrował świat cały z obłoków w obłoki,
Aż nagle w niecierpliwej zapragnął żałobie
Zwiedzić duchem na przełaj zieleń samą w sobie.

Bolesław Leśmian, „Topielec” (domena publiczna, tekst według serwisu Wolne Lektury), wersy 1–6. Objaśnienie: kostrzewa – gatunek trawy

9.1 **Czego zapragnął wędrowiec?** ___ / 1 pkt

A. poznać duchem zieleń samą w sobie
B. przepłynąć leśne jezioro
C. odnaleźć zaginionego przyjaciela
D. wrócić do rodzinnego domu

9.2 **Wyjaśnij, co może znaczyć określenie „zbędne sobie zwłoki”.** ___ / 2 pkt

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Bolesław Leśmian – wiersze – sprawdzian z lektury A i B, kartkówki, klucz i karta lektury, klasy 7–8

Podgląd pokazał 5 z 14 stron. Pełna wersja: 14 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Bolesław Leśmian – wiersze – najważniejsze informacje – 2 zadania, 8 pkt
- Karta 2: Kartkówka z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa A – 6 zadań, 10 pkt
- Karta 3: Kartkówka z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa B – 6 zadań, 10 pkt
- Karta 4: Sprawdzian z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa A – 9 zadań, 25 pkt
- Karta 5: Sprawdzian z lektury „Bolesław Leśmian – wiersze" – grupa B – 9 zadań, 25 pkt
- Karta 6: „Bolesław Leśmian – wiersze" – zadania egzaminacyjne i twórcze – 4 zadania, 28 pkt
  Sprawdziany A i B mają te same typy zadań i tę samą punktację.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/sprawdzian-z-lektury-boleslaw-lesmian-wiersze